

Land	Danmark
Domstol	Østre Landsret
Parter	Anders Andersen's Rengøring v/Anders Andersen mod Guideix A/S
Dato for afgørelse	23. april 2008
Afgørelsestype	Kendelse
Status	Retskraftig
Dato for publicering i domsdatabasen	10. juni 2020
Omtalt i It-kontraktret, 2. udgave	Ikke omtalt
Gengivet fra	Østre Landsrets dombog

Resumé

Sagen angik erstatningsansvar for ophævelse af udviklingsaftale. Kunden krævede at blive stillet, som om aftalen ikke var blevet indgået (erstatning efter negativ kontraktinteresse). Kunden krævede derfor følgende tab erstattet: internt tidsforbrug, udgift til forundersøgelse mv., og udgift til programlicens. Kunden havde ret til erstatning for internt tidsforbrug. Beregningen af tabet skulle tage udgangspunkt i virksomhedslønudgift. Kunden havde ikke ret til erstatning for udgiften til forundersøgelsen, da det måtte antages, at denne var blevet udført, uanset leverandøren havde været involveret i udviklingen af virksomhedens it-system eller ej. Kunden havde ret til erstatningen for udgiften til programlicens, da denne aftale blev indgået af hensyn til det system, som leverandøren skulle levere. Dette krav blev dog nedsat, da kunden ikke havde iagttaget sin tabsbegrænsningspligt. Leverandørens modkrav blev ikke taget til følge, da leverandøren ikke havde godtgjort, at det leverede havde haft værdi for kunden.

Nøgleord: erstatning efter negativ, ophævelse, tabsbegrænsningspligt, nytteværdi, internt tidsforbrug

**UDSKRIFT
AF
ØSTRE LANDSRETS DOMBOG**

K E N D E L S E

Afsagt den 23. april 2008 af Østre Landsrets 2. afdeling (landsdommerne Ole Græsbøll Olesen, Jette Krog (kst.) og Jacob Scherfig (kst.)).

2. afd. nr. B-1566-03:

Anders Andersen's Rengøring

v/Anders Andersen

(advokat Steen Witthøfft)

mod

Guideix A/S

(advokat Per Håkon Schmidt)

Indledning

Denne sag, der er anlagt den 23. maj 2003, drejer sig om, hvorvidt sagsøgte, Guideix A/S, er erstatningsansvarlig over for sagsøgeren, Anders Andersen's Rengøring v/ Anders Andersen, som følge af en ophævet kontrakt om levering af et edb-system.

Anders Andersen's Rengøring nedlagde i stævningen påstand vedrørende ophævelse af parternes samhandelsaftale, om tilbagebetaling af ca. 3,3 mio. kr., om kreditering af fakturaer for ca. 6,4 mio. kr. og om erstatning alt med nærmere angivne renter.

Heroverfor nedlagde Guideix A/S i svarskriftet blandt andet påstand om frifindelse, subsidiært om betaling af et mindre beløb end det påstævnte.

Efter omfattende syn og skøn tog Guideix A/S i det væsentlige bekræftende til genmæle over for de første 3 led i Anders Andersen's Rengørings påstand, hvorefter der mellem parterne var drøftelser om at udskille en del af påstandens 4. led til særskilt behandling. Herom fremgår af retsbogen af 20. august 2007, som berigtiget ved retsbog af 30. november 2007, blandt andet:

"Der var enighed om, at delhovedforhandlingen skal dreje sig om, hvorvidt de almindelige betingelser for erstatning er opfyldt, dog bortset fra dels spørgsmålet om ansvarsgrundlag, og dels hvorvidt et eventuelt tab er omfattet af ansvarsfraskrivelseklausulen. Der skal således herunder tages stilling til kausalitet, adækvans, tabsbetingelsen, tabsopgørelsen og sagsøgerens dokumentation herfor. Endvidere skal der tages stilling til sagsøgtes modkrav, som er gjort gældende til compensation og modregning. Endelig skal der tages stilling til spørgsmålet om beregning af procesrente af sagsøgerens erstatningskrav.

Der var enighed om, at spørgsmålet om sagsomkostninger, herunder også de sagsomkostninger, der relaterer sig til allerede skete betalinger skal udskydes til sagen er afgjort ved dom eller forlig."

Denne kendelse vedrører således ikke spørgsmålet om ansvarsgrundlaget og om ansvarsfraskrivelseklausulen.

Påstande

Anders Andersen's Rengøring v/Anders Andersen (herefter Anders Andersens's Rengøring) har under delhovedforhandlingen endeligt nedlagt påstand om, at Guideix A/S skal anerkende, at erstatningen til Anders Andersen's Rengøring udgør 1.000.000 kr. med tillæg af procesrente fra sagens anlæg til betaling sker, subsidiært fra den 13. april 2007 til betaling sker.

Guideix A/S (herefter Guideix) har nedlagt påstand om principalt frifindelse, subsidiært delvis frifindelse, således Guideix kun skal anerkende, at erstatningen udgør et af retten fastsat mindre beløb med procesrente fra den 13. april 2007 til betaling sker, mere subsidiært med sædvanlig procesrente fra sagens anlæg til betaling sker.

Anders Andersen's Rengøring har opgjort sit krav således:

Ekstraudgifter i form af tidsforbrug for medarbejdere

som følge af, at virksomheden har måttet skifte tilbage til det oprindelige edb-system inkl. moms	442.750,00 kr.
Udgift til foranalyse m.v. EDB-Gruppen, inkl. moms	61.250,00 kr.
Licens Lessor, inkl. moms	73.751,68 kr.
Ekstraomkostninger i form af ekstra tid og spildtid i forbindelse med skift af edb-system	<u>422.248,32 kr.</u>
I alt	1.000.000,00 kr.

Guideix har opgjort et modkrav til compensation på 298.799 kr., hvilket udgør tilbagesøgning af et workshopvederlag, der indeholdt i en tidligere tilbagebetaling.

Anders Andersen's Rengøring har bestridt dette krav.

Sagsfremstilling

I forbindelse med Anders Andersen's Rengørings ønske om at udskifte edb-systemet Limes med et nyt system blev der over nogle dage i perioden 25. september 2001 til 22. oktober 2001 afholdt en workshop med Guideix, som på denne baggrund udarbejdede en workshop-rapport dateret den 12. november 2001.

Anders Andersen's Rengøring og Guideix indgik herefter den 20. november 2001 kontrakt om levering af Guideix' edb-system "Guide".

Da Guideix' edb-system ikke indeholdt et lønsystem, indgik Anders Andersen's Rengøring endvidere en aftale med Lessor A/S (herefter Lessor) om anvendelse af "LESSOR Personale Manager". Aftalen blev indgået den 7. januar 2002 og var uopsigelig i 3 år, hvorefter den kunne opsiges med 6 måneders varsel til udgangen af et kalenderår.

På et møde den 2. august 2002 mellem repræsentanter for Anders Andersen's Rengøring og Guideix blev blandt andet eventuelle mangler ved edb-systemet drøftet.

Advokat Steen Witthøfft rettede ved brev af 8. august 2002 på vegne af Anders Andersen's Rengøring henvendelse til Guideix, idet det blandt andet anførtes, at parternes aftale var misligholdt fra Guideix' side. I forlængelse heraf holdt parterne møde den 16. og 26. august 2002, hvorefter advokat Steen Witthøfft på vegne af Anders Andersen's Rengøring ved brev af 28. august 2002 til Guideix ophævede parternes aftale.

Lessor udstedte den 20. december 2002 en faktura til Anders Andersen's Rengøring på 73.751,68 kr. for licens vedrørende 2003.

Den 30. juni 2003 udstedte EDB Gruppen A/S (herefter EDB Gruppen) en faktura på 61.250 kr. til Anders Andersen's Rengøring for en foranalyse til et nyt edb-system, som Anders Andersen's Rengøring siden tog i brug.

Ved brev af 2. oktober 2003 opsagde Anders Andersen's Rengøring aftalen med Lessor om anvendelse af "LESSOR Personale Manager".

Der har under sagen været afholdt omfattende syn og skøn ved Søren W. Hansen, Inter Pro Management Consult.

Efter fremkomst af skønserklæring af 15. november 2004 og supplement hertil af 26. september 2005 tog advokat Per Håkon Schmidt ved brev af 20. april 2006 på vegne af Guideix bekræftende til genmæle i et nærmere bestemt omfang over for de første 3 led i den oprindelige påstand fra Anders Andersen's Rengøring, og Guideix fremsendte samme dag en check på 4.416.269,75 kr. sammen med en kreditnota for fakturaer på i alt 6.526.551,98 kr.

Der er under sagen fremlagt timeregistreringssedler for 2 navngivne medarbejder hos Anders Andersen's Rengøring vedrørende arbejde udført i virksomheden i forbindelse med tilbagegang til det hidtidige edb-system dækkende perioden 29. august 2002 til 30. september 2002.

Skønsmanden har til brug for denne del af sagen afgivet supplement nr. 2 til syns- og skønrapport af 13. januar 2007, hvori det blandt andet hedder:

"Spørgsmål 1

Skønsmanden bedes oplyse, hvor mange timer skønsmæssigt, medarbejderne i sagsøgers organisation har været påvirket af edb-skiftet fra Guideix tilbage til sagsøgers oprindelige system, Limes, samt efterfølgende installering af nyt edb-system leveret af EDB-Gruppen.

I det omfang det er muligt er der under spørgsmål 2 gjort rede for, hvor mange timer det skønnes, at det administrative personale har brugt på konverteringen tilbage til LIMES. På det foreliggende grundlag er det dog ikke muligt at oplyse præcist, hvor mange timer alle sagsøgers medarbejdere har været påvirket af edb-skiftet fra Guideix tilbage til LIMES.

Konverteringen fra LIMES til edb-systemet leveret af EDB-gruppen beskrives som uproblematisk og har ikke givet anledning til større ekstraarbejde udover lidt weekend- og aftenarbejde.

Spørgsmål 2

2 af sagsøgers medarbejdere i edb-afdelingen, Kirsten Andersen og Eva Andersen har siden den 28. august 2002 registreret den tid, de har brugt i forbindelse med edb-skiftet tilbage til Limes og efterfølgende til EDB-Gruppen. Skønsmanden bedes anslå, hvorledes en funktionær i administrationen vil være påvirket af edb-skiftene, gerne opgjort i skønnet antal timer, samt hvorledes rengøringspersonalet har været påvirket af edb-skiftet.

Som nævnt ovenfor, er der udarbejdet timeregistreringer for Kirsten Andersen, Eva Andersen og Lønningsbogholderen Lone Spendrup i forbindelse med konverteringen til LIMES. Disse registreringer virker troværdige.

Timeregistreringerne viser følgende samlede tidsforbrug:

Kirsten Andersen – 88,25 timer
Eva Andersen – 85,75 timer
Lone Spendrup – 35,25 timer

I alt dokumenteret tidsforbrug i forbindelse med konverteringen til LIMES – **209,25 timer.**

Der er ikke udarbejdet konkrete timeregistreringer herudover, men følgende udokumenterede timeestimer:

For en medarbejdere i bogholderiet og en sekretær skønnes det, at tidsforbruget har været på samme niveau som for Lone Spendrup. D.v.s. i alt **ca. 70 timer.** Herudover har yderligere to medarbejdere været involveret i mindre omfang.

Der findes ingen registrering af tidsforbruget i forbindelse med konverteringen fra LIMES til systemet fra EDB Gruppen, men som nævnt ovenfor beskrives denne konvertering som uproblematisk og har ikke givet anledning til større ekstraarbejde udover lidt weekend- og aftenarbejde.

På tidspunktet for de to konverteringer havde Anders Andersen's Rengøring ansat ca. 550 personer til rengøring m.v. I denne periode gav systemskiftet til LIMES anledning til frustrationer og utryghed hos personalet, ligesom der var beskyldninger mod administrationen om, at man ville snyde den enkelte medarbejder. Der var ingen uro eller større problemer i forbindelse med skiftet til systemet fra EDB Gruppen.

Der findes ikke en registrering af, om der har været tale om egentlig spildtid hos rengøringspersonalet i forbindelse med disse konverteringer.

Spørgsmål 3

Skønsmanden bedes besvare, om det har været nødvendigt for sagsøgers virksomhed at udarbejde ny workshop med EDB-Gruppen efter skiftet fra Guideix til Limes og fra Limes til EDB-Gruppen.

Det var ikke nødvendigt at udarbejde en ny workshop i forbindelse med konverteringen fra Guideix til LIMES.

Som det fremgår af ovennævnte bilag, blev der udarbejdet en foranalyse med EDB Gruppen (som gør det ud for en workshop)."

Ved processkrift af 13. april 2007 nedlagde Anders Andersen's Rengøring endelig påstand, som under denne delhovedforhandling.

Forklaringer

Der er under delhovedforhandlingen afgivet partsforklaring af Anders Andersen og vidneforklaring af Kirsten Andersen, Bent Sunding og syns- og skønsmand Søren V. Hansen.

Anders Andersen har forklaret blandt andet, at han har ejet virksomheden Anders Andersen's Rengøring i ca. 40 år. Der i dag ansat ca. 900 medarbejdere i virksomheden, som sidste år havde en omsætning på ca. 262 mio. kr. I 2002 havde virksomheden ca. 1.600 kunder. Virksomheden er Danmarks femtestørste rengøringsvirksomhed.

Det var nødvendigt at udskifte edb-systemet fra Limes, da "platformen" var for smal. Kontrakten med Guideix måtte ophæves, fordi de havde "fået nok" og ikke kunne mere. Han havde i flere måneder ikke haft overblik over firmaets nøgletal, som han som direktør er meget afhængig af at have adgang til. Som følge af manglende nøgletal i perioden, hvor de anvendte Guideix' system, var det nødvendigt at trække på kassekreditten med op til 10 mio. kr. På kundesiden var der reklamationer vedrørende fakturaerne. I den pågældende periode var lønudbetalinger til medarbejderne også et ømt punkt, hvilket gjorde, at man pr.

kulance udbetalte f.eks. 1.000 kr., 2.000 kr. og 4.000 kr. til medarbejdere. Der var på et tidspunkt frygt for, at virksomheden kunne lukke. Han og medarbejderne var meget påvirkede af situationen som følge af rodet i edb'en. Medarbejderne måtte arbejde både aftener og weekender som følge af dette kaos. Virksomheden har for flere år siden lånt medarbejdere til andre for en timeløn på 650 kr. Der var ikke omsætningsnedgang eller indtjeningsnedgang i 2002. Det nye system fra EDB Gruppen kostede 4,8 mio. kr.

Kirsten Andersen, der er gift med Anders Andersen, har forklaret blandt andet, at hendes stilling i Anders Andersen's Rengøring i 2002 var it-chef, og at hun da i ca. 10 år havde arbejdet med it. Der var på det tidspunkt ca. 8-10 medarbejdere i virksomheden, der arbejdede med it. Det var nødvendigt at skifte fra Limes, da systemets kapacitet var opbrugt.

Inden workshopen med Guideix havde der været holdt to andre workshops. Hun fik et godt indtryk af Guideix, hvilket var grunden til, at netop dette firma blev valgt. I forbindelse med workshopen med Guideix, fik Guideix alene kravspecifikation, men ikke materiale fra de andre afholdte workshops. Den workshoprapport, som Guideix udarbejdede, var i og for sig fin, men hun turde ikke bruge den i samarbejdet med EDB Gruppen, da Guideix ikke havde forstået opgaven. Hun tror ikke, at EDB Gruppen fik workshoprapporten, som Guideix udarbejdede. Det er korrekt, at det ikke voldte EDB Gruppen vanskeligheder at trække data ud fra Limes.

Guideix' system indeholdt ikke et lønsystem, og på Guideix' anbefaling valgte de Lessors program. Virksomheden anvendte kun programmet i den periode, hvor Guideix' system var i brug. Det var dog nødvendigt at have licens til Lessors program til udgangen af 2002 for at lave årsafslutning. Regningen fra Lessor på 73.751,58 kr. er betalt. Efter konverteringen tilbage til Limes glemte hun i første omgang at opsige kontrakten med Lessor. Hun opsagde kontrakten i efteråret 2003, og det lykkedes i den forbindelse at få nedsat licensperioden med et år.

Det var advokat Steen Witthøfft, der bad dem registrere timeforbrug ved omlægning tilbage til Limes. Der er tale om en forsigtig opgørelse. Vedrørende opgørelsen over tidsforbrug den 29. august 2002, er det korrekt, at 30 minutter er anvendt til frokost, ligesom der i opgørelsen af 7. september 2002 er registreret tid, der er anvendt i forbindelse med forberedelsen af denne sag. Hun og de øvrige medarbejdere fik deres normale timeløn for arbej-

det med omlægningen tilbage til Limes. Der var ikke andre, der lavede det arbejde, som hun ellers skulle have udført.

I perioden før ophævelsen af kontrakten med Guideix var der mange fejl i systemet. Det var nødvendigt at bruge revisor i dagene omkring årsskiftet 2002/2003 til at rekonstruere fakturaer. Revisorens regning herfor var på 400.000 kr.

Bent Sunding har forklaret blandt andet, at han er uddannet maskiningeniør. Han har arbejdet med edb siden 1980, heraf de seneste 26 år for Anders Andersens's Rengøring som konsulent. Det var nødvendigt at udskifte Limes, da der ikke kunne bygges videre på dette system. Kontakten til Guideix kom i stand via en af hans gamle bekendte. Rapporten fra den workshop, der blev holdt med Guideix, kunne ikke bruges i det videre arbejde med EDB Gruppen, hvis system er bygget helt anderledes op end Guideix' system. EDB-Gruppen fik ikke workshoprapporten fra Guideix.

Søren V. Hansen har vedstået de af ham afgivne skønserklæringer og har forklaret blandt andet, at Kirsten Andersen på et syns- og skønsmøde gennemgik de timeregistreringer, som fremgår af supplement nr. 2 til syns- og skønssrapport af 13. januar 2007. Han tog registreringerne til efterretning, da de virkede troværdige, ligesom Guideix' repræsentant ikke havde indvendinger mod disse.

Formålet med at holde en workshop er en erkendelsesproces, hvor både leverandør og kunde skal blive klogere. Workshopen med Guideix har i den sammenhæng haft en værdi for Anders Andersen's Rengøring, men det er vanskeligt at prissætte denne værdi. Han tør ikke sige, om EDB-Gruppen kunne bruge denne wokshop. Uanset tidligere afholdte workshops, herunder workshopen med Guideix, har det under alle omstændigheder været nødvendigt for EDB Gruppen at insistere på en foranalyse eller workshop, før EDB Gruppen kunne udarbejde et nyt system.

Det var begrænset, hvad nyt der kom frem i forbindelse med besvarelsen af spørgsmålene i den første supplerende syns- og skønssrapport. Det nye vedrørte navnlig, hvad der er god edb-skik, mens en række af de andre spørgsmål var stillet tidligere.

Procedurer

Anders Andersen's Rengøring har til støtte for sine påstande gjort gældende, at Guideix skal erstatte rengøringsvirksomheden de ekstraudgifter, som man har haft i forbindelse med skifte fra Guideix' edb-system tilbage til Limes, der var virksomhedens oprindelige edb-system, ligesom rengøringsvirksomheden skal have erstattet ekstraudgifterne ved det efterfølgende skift til det af EDB Gruppen nu installerede edb-system, herunder ekstraudgifter til programlicens til Lessor, workshop fra EDB Gruppen, lønomkostningerne og konsulentomkostninger.

Ugiften til programlicens til Lessor på 73.751,68 kr. er en ekstraudgift, da Anders Andersen's Rengøring ikke havde udgiften til licens til Lessor, da man brugte systemet Limes. Udgiften til Lessor var en følge af, at man gik over til systemet fra Guideix. Udgiften til Lessors programlicens var afholdt og kunne ikke blot ophøre straks. Denne ekstraudgift er således både et relevant og kausalt tab, som skal dækkes af Guideix.

Udgiften til workshop fra EDB Gruppen på 61.250 kr. er en ekstraudgift, som ligeledes skal erstattes af Guideix, idet udgiften var en nødvendig udgift, da EDB Gruppen skulle bruge tid til at sætte sig ind i den opgave, som Anders Andersen's Rengøring skulle have løst. Udgiften er en relevant følgeomkostning. De tidligere workshops kunne ikke bare anvendes direkte af den nye leverandør.

Det resterende erstatningskrav udgør herefter dokumenterbare ekstratimer anvendt af 5 navngivne personer i Anders Andersen's Rengøring. Disse har foretaget timeregistrering siden den 28. august 2002 for den tid, der er brugt i forbindelse med edb-skiftet tilbage til Limes og efterfølgende skifte til EDB Gruppen. Timerne er relevante og kausale og har direkte sammenhæng med Guideix' handlinger og undladelser. Timerne skal ikke kun opgøres til den umiddelbare lønudgift for virksomheden. De skal også tillægges virksomhedens udgift til drift, herunder husleje, afskrivninger, udvikling, edb mv. Udgiften er derfor fastsat således, at den dels dækker timelønnen for den timelønnede ud fra uddannelse og kvalifikationskrav, dels udgifter til fællesudgifter i virksomheden. For Kirsten Andersen og Eva Andersen er timeprisen i erstatningsopgørelsen fastsat til 1.000 kr. svarende til, hvad edb-leverandører og edb-konsulenters timepris sædvanligvis beregnes til. Timelønnen til Lone Spendrup og en

anden medarbejder er fastsat til, hvad bogholderiopgaver sædvanligvis er fastsat til. De øvrige medarbejders timer er fastsat ud fra en beregningsfaktor på 500 kr. pr. time.

Herefter kan denne del af erstatningskravet for Kirsten Andersens vedkommende opgøres til 88.250 kr. eksklusiv moms, for Eva Andersen til 85.750 kr. eksklusiv moms, for Lone Spendrup til 28.200 kr. eksklusiv moms, for yderligere to bogholderimedarbejdere til 92.000 kr. eksklusiv moms, for sekretær til 17.500 kr. eksklusiv moms og for yderligere tre medarbejdere 42.500 kr. eksklusiv moms, svarende til 442.750 kr. inklusiv moms. Den rene timeløn kan for de pågældende inklusiv moms opgøres til i alt 106.160,61 kr.

Den sidste del af erstatningskravet på 422.248,32 kr. udgør Anders Andersens's Rengørings skønnede tab ved ophævelse af edb-kontrakten for de ikke-registrerede timer, der har belastet virksomheden. Påvirkningen af de øvrige medarbejdere i virksomheden ved de omhandlede edb-skift svarer til påvirkningen af 50 funktionærer og ca. 500 rengøringsfolk. Det skønnede beløb er langt under, hvad det reelle tab for virksomheden har været i tabte indtægter, som ikke har kunnet faktureres videre til kunderne, som er på faste kontrakter. Der er udført meget arbejde pr. kulance, ligesom der af medarbejderne er anvendt ekstra tid som følge af edb-skift. Denne tid er gået fra andet arbejde i virksomheden.

Guideix kan ikke gøre krav gældende som compensation eller modkrav på 298.799 kr. svarende til det aftalte vederlag for workshop/foranalyse, idet Anders Andersen's Rengøring hverken kan anvende foranalyse eller workshop til noget i relation til det edb-system, som nu er leveret af EDB Gruppen.

Guideix har til støtte for påstanden om frifindelse gjort gældende, at Anders Andersen's Rengøring ikke har fremlagt dokumentation for, at skiftene fra systemet Guide tilbage til det gamle system Limes og fra Limes til nye system fra EDB Gruppen har påført virksomheden et erstatningsretligt relevant og kausalt tab, som kan kræves erstattet af Guideix. Anders Andersen's Rengøring har opgjort sit erstatningskrav efter principperne om negativ kontraktsinteresse, men virksomheden blev allerede den 20. april 2006 stillet som om kontrakten med Guideix aldrig har været indgået.

For så vidt angår den største erstatningspost på 864.998,32 kr. til dækning af medarbejdernes tidsforbrug i forbindelse med edb-skiftene, har Guideix gjort gældende, at der udelukkende er tale om medarbejdere med interne støttefunktioner, der ikke faktureres eksternt. Tidsforbruget ikke har ført til merudgifter i form af overarbejdsbetaling eller betaling til eksterne konsulenter, vikarer el.lign., hvorfor anvendelse af egne medarbejdere til opgaverne omkring edb-skift må ses som udtryk for, at kapaciteten var til stede i virksomheden. Det følger af tabsbegrænsningspligten, at man må anvende sådan intern allerede aflønnet overskudskapacitet til udførelse af nævnte opgaver, hvor det er muligt, og der er heller ikke på anden vis dokumenteret eller sandsynliggjort et tab som følge af medarbejders tidsforbrug.

Guideix har endvidere bestridt tabsopgørelsen, idet der for så vidt angår Kirsten Andersen og Eva Andersen må gøres fradrag for i alt 38,75 timer, som ses anvendt til frokostpauser, sagsførelse og irrelevante opgaver, ligesom der må ske skønsmæssig reduktion af øvrige medarbejders opgjorte tidsforbrug. Dette tidsforbrug er i øvrigt slet ikke dokumenteret eller sandsynliggjort. Timesatserne er helt udokumenterede og urealistiske, og der kan ikke anvendes forhøjede timesatser angiveligt svarende til eksterne edb-konsulenter. Der kan alene maksimalt anvendes timesatser svarende til medarbejdernes respektive timelønninger, og der er ikke noget grundlag for at kræve erstatning for kapacitetsomkostninger ved tillæg til de reelle timelønssatser for medarbejderne, ligesom der ikke er noget grundlag for at tillægge moms til timesatserne.

For så vidt angår erstatningsposten på 61.250 kr. for betaling til EDB Gruppen for foranalyse, har Guideix gjort gældende, at der ikke i henhold til princippet om negativ kontraktsinteresse er adgang til at kræve udgifter til EDB Gruppen erstattet. Man er endvidere afskåret fra at kræve erstatning for udgiften ifølge princippet om, at skadelidte ikke må opnå berigelse, samt efter almindelige principper om tabsopgørelse.

For så vidt angår erstatningsposten på 73.751,68 kr. for forudbetalt licens m.v. til Lessor A/S har Guideix gjort gældende, at der ikke i henhold til princippet om negativ kontraktsinteresse er adgang til at kræve udgiften erstattet, ligesom Anders Andersen's Rengøring ville opnå berigelse, hvis man fik denne udgift betalt. Endvidere har virksomheden ikke overholdt sin tabsbegrænsningspligt.

Guidiex har til støtte for sit modkrav på 298.799 kr., som alene gøres gældende til kompensation, og hvilket krav dækker tilbagesøgning af workshop-vederlag på dette beløb, gjort gældende, at Anders Andersen's Rengøring har haft en sådan nytte af workshopen og edb-projektet som sådan i relation til den efterfølgende leverance fra EDB Gruppen, at kravet på tilbagebetaling af kontraktsummen har støtte i obligationsretlige principper for hæveopgøret i entrepriselignende kontrakter og erstatningsretlige tabsopgørelsesprincipper, herunder at fordele og gevinster skal fradrages i tabet.

Endelig har Guideix gjort gældende, at Anders Andersen's Rengøring ikke er berettiget til procesrente af et eventuelt erstatningskrav i perioden forud for nedlæggelse og opgørelse af erstatningspåstanden.

Landsrettens begrundelse og resultat

Ad udgiften til EDB Gruppens forundersøgelse

Det lægges efter skønsmandens forklaring til grund, at det for EDB Gruppen ville være nødvendigt at afholde en forundersøgelse for at udføre opgaven for Anders Andersen's Rengøring, uanset om Guideix havde været involveret i udviklingen af virksomhedens edb-system eller ej. Udgiften til EDB Gruppen er derfor ikke en følge af kontraktforholdet med Guideix og kan derfor ikke gøres gældende som et tab over for Guideix.

Ad udgiften til programlicens til Lessor

Det er ubestridt, at aftalen med Lessor blev indgået af hensyn til det system, som Guideix skulle levere. Aftalen, der blev indgået den 7. januar 2002, var uopsigelig i 3 år, hvorefter den kunne opsiges med 6 måneders varsel til udgangen af et kalenderår.

Kirsten Andersen har forklaret, at det var nødvendigt at anvende Lessors program til udgangen af 2002, men at hun først i efteråret 2003 fik opsagt licensen. Det lykkedes hende i den forbindelse at indgå aftale om at få nedsat licensperioden med et år.

Ved først at opsige licensen på dette tidspunkt har Anders Andersen's Rengøring ikke fuldt ud opfyldt sin tabsbegrænsningspligt, men landsretten finder det på den anden side usik-

kert, om og i givet fald i hvilket omfang en tidligere opsigelse af licensaftalen kunne have bevirket, at licensperioden var blevet nedsat yderligere.

Licensudgiften må anses som et tab, der fulgte af kontrakten med Guideix og ophævelsen heraf. Dette tab kan, efter det ovenfor anførte, skønsmæssigt fastsættes til 50.000 kr. eksklusive moms.

Ad ekstratimer

Der foreligger kun oplysninger om timeforbrug for et mindre antal medarbejdere i forbindelse med tilbagegang til det gamle edb-system efter ophævelsen af kontrakten med Guideix, og landsretten finder ikke, at det herudover er dokumenteret, at der i Anders Andersen's Rengøring er anvendt tid til denne opgave.

Guideix har godtgjort, at en del af den registrerede tid ikke er anvendt til den pågældende opgave.

Det lægges til grund, at i hvert fald en del af de pågældende medarbejders tid, hvis de ikke skulle have varetaget den pågældende opgave, kunne være anvendt til andre opgaver for virksomheden, som kunne have bidraget til virksomhedens indtjening. Landsretten finder derfor, at virksomheden har lidt et tab, som kan henføres til ophævelsen af kontrakten med Guideix.

Ved beregningen af dette tab må der tages udgangspunkt i den lønudgift, som virksomheden har haft til de pågældende medarbejdere, og ikke i den indtægt, som virksomheden kunne have opnået ved f.eks. at udlåne de pågældende medarbejdere til andre virksomheder. Det bemærkes i denne forbindelse, at det ikke er godtgjort, at der i givet fald ville være sket et sådant udlån af medarbejdere.

Efter det ovenfor anførte finder landsretten, at Anders Andersen's Rengørings tab skønsmæssigt kan fastsættes til 50.000 kr.

Ad Guideix' modkrav

Det er ikke godtgjort, at den workshop, som Guideix gennemførte med medarbejdere fra Anders Andersen's Rengøring, havde nogen værdi for Anders Andersen's Rengøring efter ophævelsen af kontrakten, hvorfor Guideix' modkrav ikke kan tages til følge.

Herefter, og idet der ikke er grundlag for at forrente erstatningskravet fra før dettes fremsættelse, skal Guideix anerkende, at erstatningen til Anders Andersen's Rengøring udgør 100.000 kr. med tillæg af procesrente fra den 13. april 2007.

Spørgsmålet om sagsomkostninger udskydes til afgørelse i forbindelse med sagens afslutning.

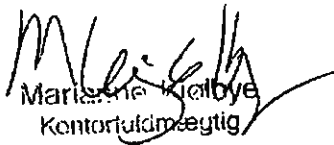
T h i b e s t e m m e s :

Sagsøgte, Guideix A/S, skal anerkende, at erstatningen til sagsøgeren, Anders Andersen's Rengøring v/ Anders Andersen, udgør 100.000 kr. med tillæg af procesrente fra den 13. april 2007.

(Sign.)

— — —
Udskriftens rigtighed bekræftes. Østre Landsrets kontor, den 15 MAJ 2008

P.j.v.

Marianne Kjelbye
Kontorfuldmægtig